

Miljøverndepartementet
Pb 8013 Dep

0030 Oslo

Oslo, 9. desember 2003

Forslag til ny plan- og bygningslov

Det vises til departementets høringsbrev av 20. mai i år

Som departementet er kjent med, har vi gjennom Samarbeidsrådet for Naturvernsaker (SRN) vært representert i planlovutvalget. Denne spesielle påvirkningsmuligheten er vi svært takknemlige for å ha fått.

SRN har avgitt en forholdsvis fyldig uttalelse til planlovutvalgets forslag. Vi viser til denne, men vil i det følgende presisere noen forhold som ligger Norges Naturvernforbund spesielt på hjertet:

Norges Naturvernforbund har lenge påpekt mangler og svakheter i dagens lov, og mener at det framlagte forslaget på mange måter gir bedre muligheter for å ivareta natur- og friluftslivsverdier enn dagens lov - forutsatt at det er utvalgets helhetlige tilnærming som legges til grunn.

Vi er i all hovedsak fornøyd med de foreslåtte endringene i loven - vi støtter hovedlinjene i lovforslaget.

Vi synes videre det er meget prisverdig at det er oppnådd en så stor grad av enighet innen utvalget.

Når det gjelder den videre behandling av forslaget, vil vi understreke betydningen av at saken blir behandlet samlet i Stortinget, ikke bit for bit.

For Naturvernforbundets lokal- og fylkeslag er planloven (PBL) den viktigste mulighet for lokal medvirkning i samfunnsplanleggingen, og således avgjørende for vår mulighet til påvirkning. I den forbindelse viser vi til vedlegget i SRN-uttalelsen - som presiserer nødvendigheten av at det fra kommuneadministrasjonens side blir lagt bedre til rette for denne påvirkningsmuligheten.

I dag er vår medvirknings- og påvirkningsmulighet redusert på grunn av sterke sektorlover for ulike deler av næringslivet. Naturvernforbundet hilser derfor med glede en demokratisering av planprosessene for ulike næringsvirksomheter ved at disse sektorvise prosesser i større grad underlegges en overordnet planlegging etter PBL.

Norges Naturvernforbund vil særlig påpeke verdien av forslagene om konsekvensvurdering av planer, hensynssoner (§9-8), retningslinjer og bestemmelser i arealdelen (§9-9) og rettslig

MEMBER OF FRIENDS OF THE EARTH

bindende fylkesdelplaner (§6-6). Hvis disse bestemmelser vedtas og kommer i allmenn bruk, vil det bli lettere å ivareta hensynet til naturverdier og friluftsliv.

Vi ser imidlertid også en rekke svakheter ved forslaget - som vi har kommentert i det følgende - som vi ønsker rettet opp i arbeidet med det endelige lovforslaget.

• **Kommunene**

En hovedsvakhet ligger i at alle forbedringene i forhold til bevaring av natur, kultur og friluftsliv kun er muligheter kommunene *kan* benytte, dersom det er *vilje* til det. Denne viljen er dessverre ofte fraværende i kommunene. Dette skyldes flere forhold:

- Kommunene er generelt i en presset økonomisk situasjon, og prioriterer derfor kortsiktig lønnsom næringsvirksomhet foran langsiktige miljøhensyn
- I svært mange kommuner er primærnæringene en viktig faktor for bosetting og ofte en dominerende næringsvei. Naturvern og andre sentralt initierte reguleringer ansees ofte som en hemsko for utvikling.
- I mindre kommuner er de personlige båndene tette, og personlige relasjoner er ofte viktigere enn faglige argumenter i praktisk forvaltning. 'Nærhet' er et plussord i mange sammenhenger, men ved forvaltning av fellesverdiene kan nærheten bli for stor og slå negativt ut. Det er ofte vanskelig å forsvare allmenne interesser mot lokale næringsinteresser, både for politikere, kommuneadministrasjon og tillitsvalgte i organisasjonene.
- Bare de færreste kommunene har en egen person ansatt for å arbeide med miljøspørsmål. Manglende kompetanse er en viktig trussel mot en helhetlig, overordnet miljøvernpolitikk.

For å motvirke disse fakta er det etter Naturvernforbundets mening viktig :

- å stille krav om natur- og miljøvernkompetanse i alle kommuner
- å stille krav til kartfesting av ulike verdier i planleggingen (inngrepsfrie områder, villmarker, spesielt viktige natur- og friluftsområder, strandsonen, randsoner m.fl.
- at hensynet til disse verdiene blir obligatorisk innarbeidet i hensynssoener.
- at Staten utvikler tydeligere styringssignaler i arealforvaltningen for å ivareta hensynet til friluftsliv og biologisk mangfold.
- i vesentlig grad å innskjerpe muligheten for lokale dispensasjoner, for eksempel i samband med motorferdsel i utmark og bygging i strandsonen.
- å underlegge primærnæringenes inngrepssøknader en overordnet plan etter PBL.

Forholdet til særlovene

Norges Naturvernforbund er skeptiske til at planleggingen av nye naturvernområder i første instans skal skje i regi av planarbeidet etter PBL. Med manglende vilje og/eller dårlig kompetanse gis det store muligheter til utelatelse og trenering av viktige tiltak/vedtak. Særlig

er vi skeptiske til denne framgangsmåten når vi ser at næringsvirksomhet, for eksempel skogbruk, ikke skal underlegges de samme krav til planbehandling etter PBL.

Naturvernforbundet ser det som naturlig at ikke bare veibygging og bygging av skogshusvær reguleres etter PBL. Også hogstplaner og sikring av natur- og friluftskvaliteter bør behandles på en større arena enn skoglovens område. Behandling etter PBL gir større innsyns- og medvirkningsmuligheter enn behandling utelukkende etter sektorlovene (jfr. den nye miljøinformasjonsloven).

LRNF

Naturvernforbundet vil på det sterkeste motsette seg en adgang for kommunene til å tillate spredt fritidsbebyggelse. En slik hjemmel vil i stor grad kunne skade naturvern-og friluftslivsverdiene i utmarka. Spredt hyttebebyggelse øker også presset for veibygging og/eller motorisert ferdsel.

Skogbruk

Forholdet mellom skogbruk og naturvern/friluftsliv er på mange måter kommet inn i et konstruktivt spor, men fortsatt er det konflikttemaer som må løses. Skal en helhetlig og bærekraftig forvaltning av skogene sikres, krever dette at PBL foretar den overordnede arealavveiningen, mens skogloven tar seg av de mer driftstekniske detaljene.

I de sentrale skogstrøkene er betydelige deler av skogen omformet fra en variert naturlig skog til ensaldret, ensartet skog. For Oslomarka, som er landets viktigste område for friluftsliv, er mer enn 80% av den produktive skogen omformet til et slikt skogbilde, som gir færre muligheter for varierte naturopplevelser.

Skognæringens inngrep i skoglandskapet representerer fortsatt, tross sertifisering og "Levende skog"-standarder, en reell og alvorlig trussel for deler av skogens naturlig forekommende biologiske mangfold. Et altfor lite verneomfang etter naturvernloven og en manglende oppfølging av standarden om 'biologisk viktige områder' anser vi som den største trusselen i så måte. Vi er spesielt opprørt over at det fortsatt er tilnærmet fritt fram for hogst i gammel og sjelden naturskog. Vi vil også hevde at skogbrukets registreringsopplegg ikke i tilstrekkelig grad fanger opp de biologisk viktige områdene som var forutsatt fanget opp i "Levende skog"-standarder.

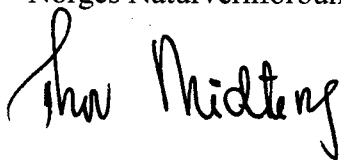
Naturvernforbundet mener at viktige skogbrukstiltak - som nevnt foran i omtalen av forholdet til særlovene - må omfattes av panleggingen etter PBL. Også fastlegging av nøkkelbiotoper og andre områder som ikke skal brukes til skogbruk, bør inngå i arealplanene.

Ellers mener vi at begrepet "stedbunden næring" bør defineres stramt; det må ikke åpnes for å definere alle nye næringsinteresser inn i dette begrepet.

Obligatoriske hensynssoner.

For å ivareta nasjonale interesser bør en del verdier automatisk omfattes av hensynssoner som sikrer verdiene på sikt. Dette kan dreie seg om rødlistede arters leveområder, nøkkelbiotoper, større sammenhengende natur- og friluftslivsområder, inngrepsfri natur, stamdsoner, randsoner m.fl.

Med vennlig hilsen
Norges Naturvernforbund

Tore Killingland
Generalsekretær

